

Maatschappelijke kosten en baten **Het Bouwdepot**

Rapport basis-MKBA
6 oktober 2023

Samenvatting

In opdracht van Stichting Het Bouwdepot hebben Cebeon en XpertiseZorg een basis-maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) opgesteld. Het Bouwdepot is een innovatieve interventie waarin jongeren zonder (t)huis 1 jaar lang een vrij te besteden schenking ontvangen van 1.150 euro per maand om daarmee te leren bouwen aan hun toekomst. Effectonderzoek van DRIFT (Erasmus Universiteit Rotterdam) laat zien dat jongeren door het Bouwdepot op diverse leefgebieden mooie stappen zetten naar meer bestaanszekerheid. De MKBA is opgesteld om de resultaten van het Bouwdepot kwantitatief te onderbouwen. De uitkomsten zijn afgestemd en getoetst met jongerenbegeleiders en deskundigen van betrokken en geïnteresseerde gemeenten en DRIFT en Stichting het Bouwdepot.

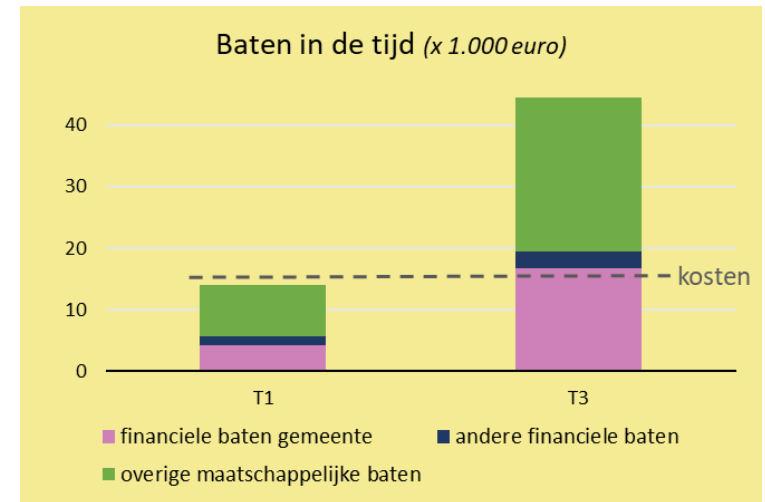
In de MKBA zijn 4 hoofdeffecten van het Bouwdepot onderscheiden:

- 1) financiële rust: jongeren ervaren direct minder stress.
- 2) financiële ruimte: meer bestaanszekerheid en mogelijkheden om sociale contacten te onderhouden, schulden af te lossen en/of in behandeling te gaan voor mentale problemen.
- 3) maatschappelijk herstel: wordt bevorderd doordat eerder wordt gewerkt aan mentale problemen, jongeren vaker hun opleiding afmaken en een duurzamer inkomen verwerven.
- 4) effectievere begeleiding, doordat jongeren betere ontplooiingskansen hebben en meer toekomstperspectief ervaren, en begeleiders meer kunnen inzetten op persoonlijke ontwikkeling in plaats van financiële randvoorwaarden regelen/monitoren.

Door deze effecten groeit het zelfvertrouwen van jongeren en neemt hun kwaliteit van leven toe. Daarnaast kunnen diverse kosten worden vermeden, zoals opvang, jeugdhulp en voortijdig schoolverlaten.

Omdat duurzaam herstel van deze jongeren tijd vraagt, manifesteert een deel van de maatschappelijke baten zich na het Bouwdepot-jaar. Langere termijn effecten zijn met name zichtbaar in het voorkomen van een beroep op de bijstand, re-integratie, begeleiding Wmo, (psychische) zorg en schuldhulp.

Als de maatschappelijke baten op korte termijn (T₁) worden afgezet tegen de investering die de gemeente doet, is het maatschappelijk rendement na het Bouwdepot-jaar ongeveer 0,9. Daarna nemen de (financiële) baten naar verwachting zodanig toe, dat de gemeente de initiële investering in circa 3 jaar (T₃) kan terug verdienen. Hiermee kan het Bouwdepot worden beschouwd als een kosteneffectieve interventie om jongeren in een kwetsbare positie te helpen.

Inleiding

Jongeren die zijn aangewezen op de bijstand lopen een groot risico om langdurig financieel in de problemen te komen. Om deze jongeren in een kwetsbare positie meer financiële zelfstandigheid en bestaanszekerheid te geven, is Stichting Zwerfjongeren Nederland in samenwerking met maatschappelijke partners in 2019 gestart met het Bouwdepot.

Het Bouwdepot is een innovatieve interventie waarin jongeren zonder (t)huis 1 jaar lang een vrij te besteden schenking ontvangen van 1.150 euro per maand om daarmee te leren bouwen aan hun toekomst.

Recent onderzoek van DRIFT (Erasmus Universiteit Rotterdam) laat zien dat de eerste resultaten veelbelovend zijn. Deelnemende jongeren hebben op diverse leefgebieden mooie stappen gezet. Het onderzoek heeft een overwegend kwalitatief karakter. Bij de initiatiefnemers van het Bouwdepot leeft de behoefte om de resultaten ook kwantitatief te onderbouwen.

Vanuit deze behoefte heeft Stichting het Bouwdepot aan Cebeon en XpertiseZorg opdracht gegeven een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) op te stellen. Omdat nog niet aan alle randvoorwaarden hiervoor kan worden voldaan, heeft de analyse het karakter van een basis-MKBA.

Deze rapportage bevat de uitkomsten van de basisanalyses voor een MKBA.

De verwachting is dat (kwalitatieve) vervolgonderzoeken de komende tijd meer inzichten zullen opleveren, waarmee het mogelijk wordt om de maatschappelijke kosten en baten steviger te onderbouwen.

Het Bouwdepot is bedoeld voor jongeren in een kwetsbare positie met onvoldoende financiële bestaanszekerheid

De **doelgroep** van het Bouwdepot betreft jongvolwassenen tussen 18 en 21 jaar, die:

- zijn aangewezen op de jongerennorm in de bijstand;
- (dreigend) dak- of thuisloos zijn vanuit een instabiele thuissituatie of institutioneel zorgverleden (jeugdzorg) en geen ouders hebben die financieel kunnen of willen bijspringen. Hierdoor hebben zij onvoldoende inkomen om in hun levensonderhoud te voorzien;
- in beeld zijn bij ondersteunende (opvang)instanties;
- woonachtig zijn in een gemeente die een Bouwdepot verstrekt.

Tot nu toe hebben circa 90 jongvolwassenen een Bouwdepot (gehad) in 4 gemeenten. In potentie komen veel meer jongeren voor deze interventie in aanmerking. Daarom wordt ingezet op het verbreden naar andere gemeenten. Hiervoor is ook groeiende belangstelling.

Het **Bouwdepot** bestaat uit:

- 1) een onvoorwaardelijk maandelijkse schenking van 1.150 euro voor 1 jaar;
- 2) ontheffing van de arbeids- en re-integratieplicht;
- 3) de mogelijkheid om, naast de maandelijkse schenking, inkomsten te genereren uit werk of studiebijdrage;
- 4) aanvullende begeleiding middels het opstellen van een persoonlijk Bouwplan en voortgangsgesprekken. Daarnaast is er binnen de bestaande begeleiding extra aandacht voor de financiële huishouding.

In combinatie met evaluerend onderzoek wordt zo ingezet op het versterken van het lerend vermogen van 'financiële rust en ruimte'.

Met het Bouwdepot wordt beoogd een aantal **doelen** te bereiken.

Het streven is dat jongeren:

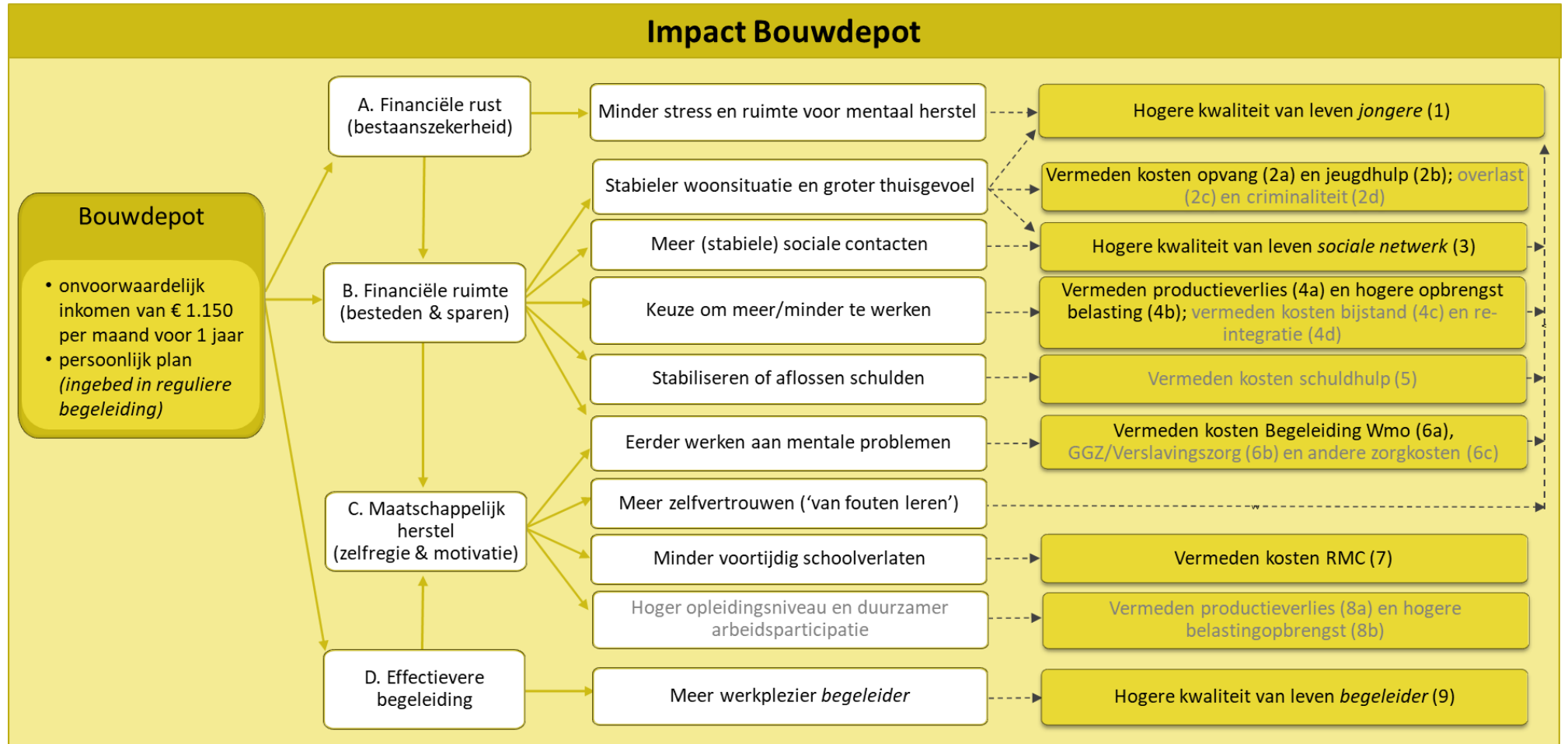
- een *stabiel perspectief* krijgen om te werken aan eigen *herstel*, zodat herhaalde dakloosheid wordt voorkomen en jongeren betere opleidingskansen en werkmogelijkheden krijgen;
- hierbij zoveel mogelijk in hun *eigen kracht* worden gezet (empowerment). Er wordt gewerkt vanuit vertrouwen: jongeren staan zelf aan het roer en leren door vallen en opstaan.

Het Bouwdepot sorteert een breed scala aan maatschappelijke effecten

Het Bouwdepot sorteert een impact die gestructureerd is weergegeven in het schema.

Links staat het Bouwdepot en de daarmee gemoeide investering. Dit zorgt voor een aantal directe (A, B en D) en indirecte effecten (C).

Uit deze effecten vloeien bepaalde maatschappelijke baten voort. Deze zijn rechts opgenomen.

We maken onderscheid tussen effecten op korte (*donker* in het schema, zie p.7-12) en op langere termijn (*licht* in het schema, zie p.13-17). De korte termijn effecten (T1) zijn gekwantificeerd op basis van onderzoek onder een eerste groep deelnemers. Voor langere termijn-effecten (T3: 2 jaar na het Bouwdepot-jaar) is een eerste inschatting gemaakt met behulp van inzichten van deskundigen en aannames.

Het Bouwdepot vraagt van de gemeente een eenmalige investering

Het Bouwdepot vraagt van de gemeente een eenmalige investering in het Bouwdepot-jaar (T1) van circa 15.700 euro per deelnemer. De opbouw van deze kosten is hieronder toegelicht.

	KOSTEN	toelichting	per jongere x €1.000
I.	Aanvullen bijstandsuitkering tot 21-jarigennorm	verschil tussen jongerenuitkering en bijstandsuitkering 21-jarige	10,3
II.	Projectleiding	professional van de gemeente	1,9
III.	Indirecte kosten	de aanpak van het Bouwdepot	3,5
	Totale kosten		15,7

Het Bouwdepot sorteert effect door *financiële rust en ruimte*

Met het Bouwdepot wordt de jongerenuitkering aangevuld tot een volwaardige bijstandsuitkering van een 21-jarige. Het directe effect hiervan is *financiële rust* (A). Doordat het Bouwdepot (tijdelijk) bestaanszekerheid geeft, behoeven jongeren geen uitkering aan te vragen (met bijbehorende administratie en verplichtingen) en vraagt hun financiële situatie veel minder tijd en aandacht. Dit leidt tot:

- ✓ minder stress en ruimte voor mentaal herstel met positieve gevolgen voor de kwaliteit van leven.

Een ander direct effect is *financiële ruimte* (B) doordat het Bouwdepot jongeren meer regie geeft om naar eigen inzicht bepaalde keuzes te maken (sparen en/of besteden). Dit leidt tot:

- ✓ een stabielere woonsituatie doordat de maandelijkse huur en andere vaste lasten kunnen worden betaald en er geen of korter beroep op opvang, jeugdhulp met verblijf of het sociaal netwerk (bankslapen) hoeft te worden gedaan. Dit laatste draagt bij aan een hogere kwaliteit van leven van het *sociaal netwerk* (minder stress). Daarnaast kan een groter thuisgevoel ontstaan doordat nu essentiële onderdelen van een duurzame woonplek kunnen worden aangeschaft en de woning meer naar eigen smaak kan worden ingericht. Dit draagt bij aan een hogere kwaliteit van leven van de jongere;
- ✓ meer mogelijkheden om, vanuit een eigen plek, sociale contacten aan te gaan en te onderhouden. Dit kan bijdragen aan een breder

sociaal netwerk en betere mentale gezondheid. Hiermee krijgt de kwaliteit van leven een positieve impuls. Mede door minder financiële afhankelijkheid van familie/vrienden kunnen gezondere relaties ontstaan die ook de kwaliteit van leven van het *sociaal netwerk* positief beïnvloeden;

- ✓ meer keuzevrijheid om minder te werken (meer tijd voor sociale contacten, opleiding, hobby's e.d.) of juist voor extra inkomsten om bepaalde doelen (bijv. rijbewijs halen) te bereiken. Maatschappelijk heeft deze keuze gevolgen voor de productiviteit en daarmee samenhangende belastinginkomsten voor het Bouwdepotjaar. Ook kan het de noodzaak tot beroep op bijstand verminderen. In persoonlijk opzicht kan een zinnvoller dagbesteding positief doorwerken op de kwaliteit van leven;
- ✓ de mogelijkheid tot het aflossen van schulden: een vicieuze cirkel van groeiende schulden kan worden voorkomen of doorbroken, omdat jongeren actiever worden verwezen naar schuldhulp en zij eerder bereid zijn deze hulp te accepteren. Dit draagt bij aan stressvermindering en vergroot de kwaliteit van leven van de jongere;
- ✓ meer mogelijkheden tot behandeling voor psychisch herstel. Enerzijds kunnen de kosten van het eigen risico uit het Bouwdepot worden betaald. Anderzijds is er meer tijd/energie om te werken aan mentale gezondheid in een vaak intensief behandeltraject. Zo kan mentale gezondheid door gunstige financiële randvoorwaarden prioriteit krijgen.

Het Bouwdepot sorteert effect door *maatschappelijk herstel* en *effectiever begeleiding*

Financiële rust en ruimte dragen bij aan het vergroten van de zelfregie en motivatie van jongeren om te werken aan hun *maatschappelijk herstel* (C). Hierin speelt de verbeterde relatie met hun begeleiders een belangrijke rol. Omdat het Bouwdepot de jongere een stevige basis geeft, kunnen begeleiders meer 'op de handen zitten' en de jongere zelf regie laten pakken om oplossingen uit te vinden. Meer eigen regie straalt meer vertrouwen uit naar de jongere en dit versterkt de samenwerkingsrelatie die cruciaal is voor effectieve begeleiding. Daarnaast valt er, met name rond de uitkering, administratieve rompslomp weg. Begeleiders kunnen hierdoor sterker focussen op inhoud en sneller tot de kern komen. Kortom, de inzet van begeleiding wordt effectiever en levert naar verwachting duurzamer effecten op.

Zo kan het Bouwdepot als meer indirect effect hebben dat jongeren:

- ✓ meer zelfvertrouwen krijgen doordat zij de ruimte hebben om van fouten te leren en aan eigen doelen (baan / opleiding) te werken. Dit werkt positief uit op hun kwaliteit van leven alsook op de volgende punten;
- ✓ eerder gaan werken aan hun mentale problemen. Door de verbeterde samenwerkingsrelatie zijn begeleiders meer in positie om waar nodig te werken aan psychisch herstel en de jongere toe te leiden naar passende zorg. Hierdoor is minder (lang) beroep nodig op Wmo-begeleiding. Ook kan eerder worden gestart met

een ggz-behandeling, waardoor (op termijn) de noodzaak tot een intensiever behandeltraject kan worden voorkomen;

- ✓ een startkwalificatie halen, waardoor kosten van de Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten kunnen worden voorkomen.

Daarnaast zorgt het Bouwdepot voor een *effectievere begeleiding* (D) dankzij de verbeterde samenwerkingsrelatie met de jongere. De begeleider is meer in staat om de diepte in te gaan en echt te doen wat nodig is richting de toekomst. Door regelmatig succes te ervaren in hun aanpak kan hun effectiviteit groeien. Dit biedt hen meer werkplezier en energie, hetgeen bijdraagt aan hun kwaliteit van leven. Tegelijkertijd werkt de effectievere begeleiding positief uit op het maatschappelijk herstel van de jongeren (C).

Het Bouwdepot levert op korte termijn (T1) maatschappelijke baten op door *financiële rust en ruimte*

De maatschappelijke baten van het Bouwdepot voor het Bouwdepot-jaar (T1) zijn zoveel mogelijk gekwantificeerd en vertaald in geld. Hierbij is vooral gebruik gemaakt van toegespitst onderzoek van DRIFT*, aangevuld met inzichten uit interviews met jongerenbegeleiders. Soms zijn in nauwe samenspraak met begeleiders en andere lokale deskundigen aannames gemaakt, die met de conceptuitkomsten zijn gevalideerd. Er is uitgegaan van een conservatieve benadering.

A	Effect	Toelichting	per jongere x €1.000
1	hogere kwaliteit van leven jongere	door de grotere bestaanszekerheid die het Bouwdepot biedt, ervaren jongeren minder stress en ontstaat er ruimte voor mentaal herstel. Mede hierdoor neemt bij deze jongeren de kwaliteit van leven gemiddeld toe: zij kunnen meer jaren gezond leven. De omvang van deze toename is gebaseerd op het gemiddelde verschil in ervaren financiële schaarste, dat is gewaardeerd in termen van gezonde levensjaren. Rekening houdend met andere invloeden zijn de baten voor tweederde toegeschreven aan de aanpak.	5,7
	Subtotaal baten	A. Financiële rust	5,7
B	Effect	Toelichting	
2a	vermeden beroep op opvang	ongeveer 1 op de 20 deelnemende jongeren kan eerder uitstromen uit de opvang omdat zij sneller een eigen woning krijgen, mede dankzij de zekerheid die het Bouwdepot biedt dat de maandelijkse huur wordt betaald. Volgens inschatting van deskundigen gaat het om een periode van gemiddeld circa 3 maanden. Daarnaast stroomt ongeveer 20% van de deelnemers vanuit een situatie van bankslapen door naar een eigen woning. Zij behoeven evenmin een beroep te doen op de opvang. Aangenomen is dat dit een vergelijkbare periode betreft	1,9
2b	vermeden beroep op jeugdhulp met verblijf	iets soortgelijks geldt voor jongeren die eerder kunnen uitstromen uit jeugdhulp met verblijf omdat zij een eigen woning krijgen, mede dankzij de zekerheid die het Bouwdepot biedt dat de maandelijkse huur kan worden betaald. Aangenomen is dat deze groep ongeveer de helft is van uitstromers uit de opvang (2a) en een vergelijkbare periode betreft	0,4

* Steenbergen, F. van, e.a. (2023), *Rust in het hoofd: de waarde van financiële stabiliteit voor gemarginaliseerde jongvolwassenen*, Eindrapport Bouwdepot Eindhoven 2021-2022, DRIFT, Rotterdam.

Het Bouwdepot levert op korte termijn (T1) maatschappelijke baten op door *financiële ruimte en maatschappelijk herstel*

B	Effect	Toelichting	per jongere x €1.000
3	Hogere kwaliteit van leven <i>sociaal netwerk</i>	beschikbare cijfers laten nog niet zien dat contacten met familie/vrienden meetbaar verbeterd zijn. Wel geven deelnemers duidelijk aan dat herstel plaatsvindt in contact met ouders en familie. Zij koppelen dit direct aan het Bouwdepot, omdat ze minder in de overlevingsmodus zitten en ruimte hebben om aan hun netwerk te werken. Door de verbeterde relatie kan ook de kwaliteit van leven van hun sociaal netwerk toenemen. Volgens inschatting van deskundigen kan dit gelden voor circa 80% van alle deelnemers. Er is uitgegaan van gemiddeld 1 netwerkrelatie per deelnemer en een kwart van de toename in gezonde levensjaren voor de jongere zelf (zie 1)	1,7
4a	vermeden productie-verlies tijdens Bouwperiode	met het Bouwdepot gaan in totaal ongeveer een vijfde meer jongeren werken in een voltijd baan in plaats van een bijbaan, deeltijd baan of bijstandsuitkering. Bij benadering werken zij gemiddeld per week zo'n 5 uur meer. Er is uitgegaan van het minimumloon voor deze leeftijdsgroep	1,0
4b	vermeden verlies aan belastingopbrengsten	de gewonnen productiviteit (4a) levert baten op aan extra belasting- en premieopbrengsten	0,4
	Subtotaal baten	B. Financiële ruimte	5,4

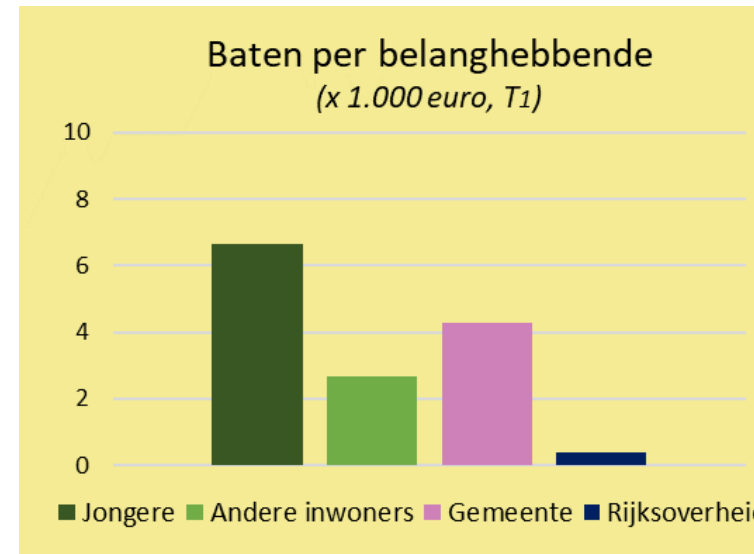
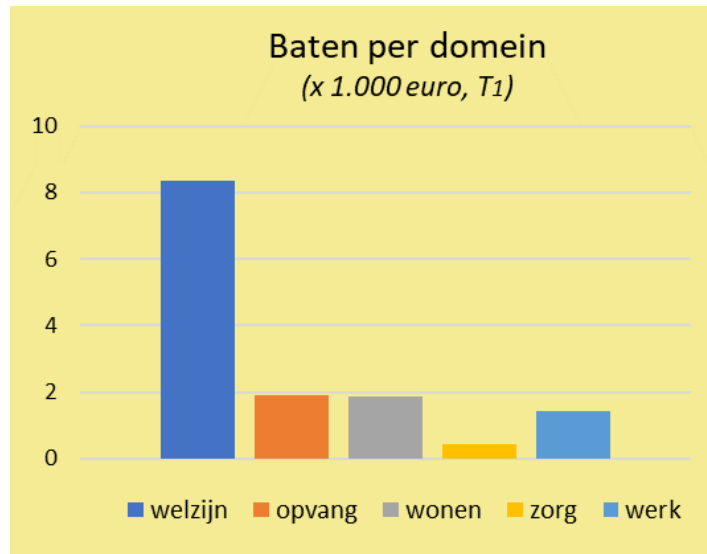
C	Effect	Toelichting	
6a	voorkomen inzet begeleiding Wmo	door de verbeterde samenwerkingsrelatie met de jongere neemt de effectiviteit van de begeleiding toe. Ook hoeft er minder tijd en energie te worden besteed aan het op orde brengen van de financiële situatie. Volgens inschatting van deskundigen kan het begeleidingstraject hierdoor gemiddeld 3 maanden korter zijn. Hierbij is uitgegaan van een gemiddelde omvang van 4 uur per week. Rekening houdend met andere invloeden zijn de baten voor tweederde toegeschreven aan de aanpak	1,9
7	voorkomen inzet voortijdig schoolverlaten	volgens inschatting van deskundigen is dankzij het Bouwdepot bij een kleine groep deelnemers voorkomen dat zij voortijdig school hebben verlaten. Aangenomen is dat het gaat om ongeveer 1 op de 20 deelnemers, voor wie geen inzet van het Regionaal Meld- en Coördinatiefunctie nodig is	0,1
	Subtotaal baten	C. Maatschappelijk herstel	2,0

Het Bouwdepot levert op korte termijn (T₁) maatschappelijke baten op door *effectievere begeleiding*. In *totaal* zijn de baten voor het Bouwdepot-jaar circa 14.000 euro per deelnemer

D	Effect	Toelichting	per jongere x €1.000
9	hogere kwaliteit van leven <i>begeleider</i>	door de verbeterde samenwerkingsrelatie en effectiviteit van hun werk ervaren begeleiders meer werkplezier. Hierdoor kan hun kwaliteit van leven toenemen. Er is uitgegaan van 1 begeleider per deelnemer en een tiende van de toename in gezonde levensjaren voor de jongere zelf (zie 1)	1,0
	Subtotaal baten	D. Effectievere begeleiding	1,0

	TOTAAL		per jongere x €1.000
A	subtotaal	Financiële rust	5,7
B	subtotaal	Financiële ruimte	5,4
C	subtotaal	Werken aan maatschappelijk herstel	2,0
D	subtotaal	Effectievere begeleiding	1,0
	Totaal baten	Bouwdepot-jaar (T₁)	14,1

Voor het Bouwdepot-jaar (T₁) lopen de maatschappelijke baten uiteen per domein en per belanghebbende

Op korte termijn ontstaan de grootste maatschappelijke baten doordat het welzijn van jongeren toeneemt (*donkerblauwe kolom links*). Dit komt ten goede aan de **jongeren** (*donkergroene kolom rechts*) en zorgt ervoor dat de **gemeente** (*roze kolom rechts*) kosten kan vermijden in de sfeer van opvang, begeleiding en jeugdzorg (*oranje, grijze en gele kolommen links*). Ook profiteren jongeren van de extra inkomsten die zij bijverdienen (*lichtblauwe kolom links*) en dat geeft belastingbaten voor de **rijksoverheid** (*donkerblauwe kolom rechts*).

Daarnaast neemt het welzijn (*lichtgroene kolom rechts*) van het **sociaal netwerk** van de **jongeren** toe evenals dat van hun **begeleiders**.

Naast de gepresenteerde baten tijdens het Bouwdepot-jaar zijn er baten die zich daarna manifesteren, zowel voor de **gemeente** (bijstand, schuldhulpverlening, e.d.) als voor andere partijen. Denk aan **zorgverzekeraars** (zorg) en (overige) **schuldeisers** (minder schade). Deze worden op de volgende pagina's toegelicht.

Ook *na* het Bouwdepot-jaar worden effecten verwacht

Er zijn aanwijzingen voor (extra) effecten die op langere termijn zichtbaar worden. Concreet kan worden gedacht aan de volgende effecten (gerelateerd aan A t/m C uit het effectenschema):

- ❑ naarmate jongeren hun leven in het Bouwdepot-jaar beter op orde krijgen en korter in de opvang verblijven (B) verkleint dit de kans op 'negatieve contacten', overlast en criminaliteit.
- ❑ als jongeren tijdens het Bouwdepot-jaar uit de bijstand stromen of blijven (B), zal dat voor een langere periode effect sorteren, ook op de noodzaak tot re-integratie.
- ❑ een deel van de jongeren volgt langer en succesvol (beroeps)onderwijs (C) en slaagt erin een hoger inkomen te bereiken. Dit genereert meer inkomsten uit belastingen en sociale premies en verkleint de kans dat zij afglijden naar armoede.
- ❑ tijdens het Bouwdepot-jaar verbetert de fysieke en/of mentale gezondheid van veel jongeren vanwege minder stress (A) en een gezondere leefwijze (meer sporten en gezonder eten) dankzij meer financiële ruimte (B). Naarmate jongeren erin slagen een hoger inkomen te bereiken, vormt dat een belangrijke randvoorwaarde om gezonder te kunnen blijven leven. Dit kan gepaard gaan met minder zorgkosten.
- ❑ een aantal deelnemende jongeren heeft met succes een behandeling afgerond (C). Hierdoor kunnen zij beter omgaan met hun mentale gezondheid (trauma's) en leefsituatie (coping).

Dit geeft meer rust en maakt hen minder verslavingsgevoelig. Hiermee vermindert de noodzaak tot verdere behandeling. Ook de afbouw van schulden (B) draagt hieraan bij.

- ❑ de afbouw van schulden dankzij meer financiële ruimte (B) vermindert de noodzaak tot vrijwillige schuldhulp en (op termijn) schuldsanering en beperkt de schadelast voor schuldeisers bij kwijtschelding.
- ❑ naarmate jongeren erin slagen in het Bouwdepot-jaar te bouwen aan een stabielere basis voor hun leven (B/C) neemt de kans af dat zij een herhaald beroep op Wmo-begeleiding moeten doen.

Afhankelijk van hoe duurzaam de effecten voor de jongere zelf zijn, kunnen tevens *intergenerationele* effecten optreden. Door in het Bouwdepot-jaar te werken aan een stabielere basis en ontwikkeling te ervaren op verschillende levensdomeinen (meer eigen identiteit en zelfvertrouwen) krijgen ook eventuele kinderen een kansrijker toekomst.

Naarmate effecten verder in de toekomst liggen, is het echter minder goed mogelijk om een relatie te leggen met het Bouwdepot. Als in de toekomst grotere maatschappelijke baten ontstaan, is het dus de vraag in welke mate deze kunnen worden toegeschreven aan het Bouwdepot.

Het Bouwdepot levert na het Bouwdepot-jaar *extra* maatschappelijke baten op door *financiële ruimte*

Op de duurzaamheid van de effecten na het Bouwdepot-jaar is nog weinig zicht. Hiermee ontbreekt het goeddeels aan een feitenbasis voor een gefundeerde becijfering van langere termijneffecten. Vanuit de behoefte aan een eerste indicatie van de mogelijke omvang van deze effecten is gezocht naar aanvullende houvasten vanuit inzichten van deskundigen en andere bronnen. Hierbij geldt: hoe verder in de tijd effecten zich manifesteren, hoe lastiger het is om deze terug te voeren op het Bouwdepot. Daarom is waar mogelijk met aannames een inschatting gemaakt voor de eerste 2 jaar na het Bouwdepot-jaar (T₃). Effecten die nog niet goed kunnen worden gekwantificeerd, zijn weergegeven als pro memorie (pm).

B	Effect	Toelichting	per jongere x €1.000
2c	vermeden overlast	bij jongeren die dankzij het Bouwdepot korter in de opvang of jeugdzorg verblijven kan worden verondersteld dat zij niet vervallen tot (meer) overlast. Onduidelijk is in hoeverre deze (en andere) jongeren feitelijk overlast geven en in welke mate het Bouwdepot dit heeft beïnvloed. Daarom is dit effect vooralsnog niet gekwantificeerd	pm
2d	vermeden delicten	bij jongeren die dankzij het Bouwdepot korter in de opvang of jeugdzorg verblijven kan worden verondersteld dat zij niet vervallen tot (meer) criminaliteit. Onduidelijk is in hoeverre deze (en andere) jongeren feitelijk delicten plegen en in welke mate het Bouwdepot dit heeft beïnvloed. Daarom is dit effect vooralsnog niet gekwantificeerd	pm
4c	vermeden beroep op bijstand	ruim 1 op de 15 jongeren lukt het om met het Bouwdepot een voltijdbaan te vinden, terwijl zij eerder geen werk hadden. Aangenomen is dat zij in deze laatste situatie een bijstandsuitkering ontvingen. Door hun baan kunnen zij uit de bijstand stromen. Ook kan ongeveer 1 op de 4 jongeren met het Bouwdepot een voltijdbaan behouden of - vanuit eerdere bijbaan - verkrijgen. Hierdoor behoeven zij evenmin beroep op bijstand te doen. Rekening houdend met andere invloeden zijn deze baten (inclusief uitvoeringskosten) voor driekwart toegeschreven aan de aanpak	6,9
4d	vermeden beroep op re-integratie	de groep met betaald werk (4c) zal naar verwachting evenmin een beroep doen op ondersteuning bij re-integratie. Rekening houdend met andere invloeden zijn de baten voor driekwart toegeschreven aan de aanpak	2,9

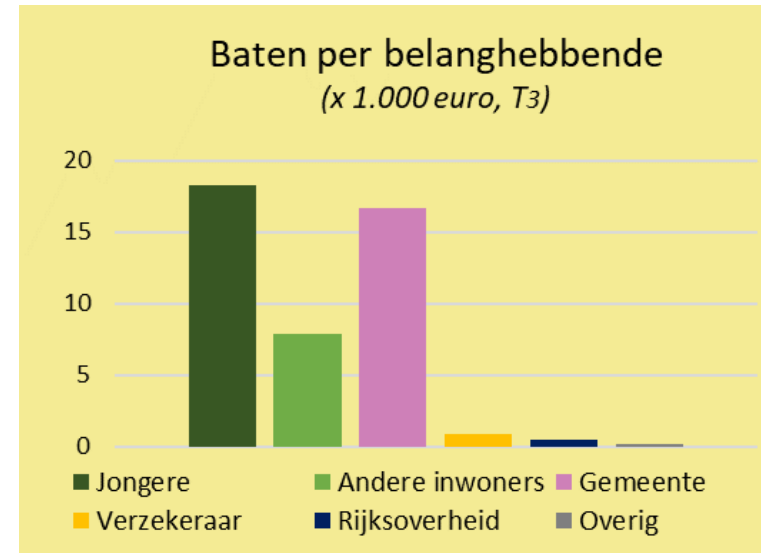
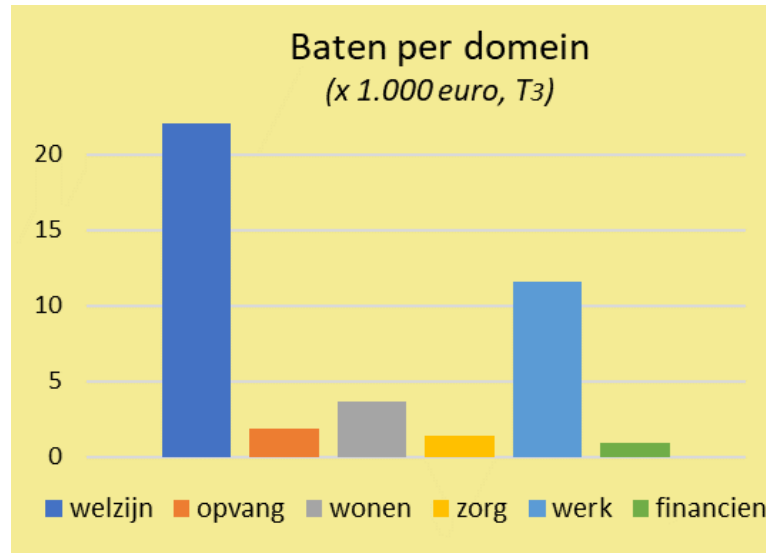
Het Bouwdepot levert na het Bouwdepot-jaar *extra* maatschappelijke baten op door *financiële ruimte*

B	Effect	Toelichting	per jongere x €1.000
5a	vermeden beroep op schuldhulp	het Bouwdepot stelt jongeren in staat tenminste een deel van hun schulden af te lossen. Gemiddeld heeft een kwart meer deelnemende jongeren geen schulden na de Bouwperiode. Aangenomen is dat bij deze groep een beroep op gemeentelijke schuldhulp wordt voorkomen. Daarnaast heeft 1 op de 5 deelnemers nog (zij het minder) schulden na de Bouwperiode. Aangenomen is dat een schuldhulptraject bij deze groep circa 3 maanden korter kan zijn vanwege grotere motivatie en meer inkomen. <i>Een eventueel saneringstraject zal veelal later aan de orde zijn en is hier niet meegenomen</i>	0,6
5b	vermeden inkomstenderving crediteuren	bij ongeveer 4 op de 10 deelnemers is de schuld niet toegenomen. Hiermee is een mogelijke extra inkomstenderving voor schuldeisers voorkomen. Er is uitgegaan van een gemiddeld bedrag van ruim 800 euro dat niet hoeft te worden kwijtgescholden. Aangenomen is dat ongeveer de helft van de schulden uitstaat bij de gemeente en de andere helft bij particuliere(n) instanties	0,3
	Subtotaal baten	B. Financiële ruimte	10,7 + pm

Het Bouwdepot levert na het Bouwdepot-jaar *extra* maatschappelijke baten op door *maatschappelijk herstel*

C	Effect	Toelichting	per jongere x €1.000
6a	voorkomen inzet begeleiding Wmo	voor jongeren die na de Bouwperiode een stabielere basis voor hun leven hebben, is de verwachting dat zij geen (herhaald) beroep op Wmo-begeleiding hoeven te doen. Aangenomen is dat dit geldt voor tenminste de helft van de deelnemende jongeren. Er is uitgegaan van een begeleidingstraject van gemiddeld 6 maanden en een gemiddelde omvang van 4 uur per week. Rekening houdend met andere invloeden zijn de baten voor tweederde toegeschreven aan de aanpak	1,8
6b	vermeden beroep op GGZ	bijna alle deelnemende jongeren kampen met psychische problemen en bij een deel is ook sprake van verslavingsproblematiek. Volgens inschatting van deskundigen zouden zeker 9 op de 10 hiervoor moeten worden behandeld. Deelnemers staan hiervoor eerder open en kunnen hun hulpvraag beter stellen, waardoor zij eerder worden toegeleid naar een passende behandeling. Dit lukt naar schatting bij de helft van deze groep. Zo wordt naar verwachting voorkomen dat hun problemen verergeren en een intensiever (vervolg)traject specialistische GGZ nodig is. Rekening houdend met andere invloeden zijn de baten voor tweederde toegeschreven aan de aanpak	0,9
6c	vermeden beroep op overige zorgkosten	door het bevorderen van gezonder leven draagt het Bouwdepot bij aan een beperking van het beroep op verzekerde zorg in de toekomst. Niet duidelijk is voor hoeveel jongeren en in welke mate dit van toepassing is. Omdat na de Bouwperiode ook andere invloeden zich laten gelden, kan naar verwachting een beperkt bedrag aan de aanpak worden toegeschreven	pm
8a	voorkomen productieverlies (hoger inkomen)	na afloop van de Bouwperiode volgt ongeveer een kwart van de jongeren nog een voltijdopleiding (ongeveer een vijfde is overgestapt naar een deeltijdopleiding). Aangenomen is dat deze groep tenminste 1 jaar langer (beroeps)onderwijs volgt. Gemiddeld levert dit tijdens het verdere arbeidzame leven een hoger inkomen op. Rekening houdend met andere invloeden zijn de baten voor tweederde toegeschreven aan de aanpak	0,3
8b	vermeden inkomsten belasting & premies	de groep met hoger inkomen (8a) genereert ook meer inkomsten aan belasting en sociale premies. Ook deze baten zijn voor tweederde toegeschreven aan de aanpak	0,1
	Subtotaal baten	C. Maatschappelijk herstel	3,1 + pm

In meerjarig perspectief (T₃) verandert de spreiding van maatschappelijke baten van het Bouwdepot over domeinen en belanghebbenden

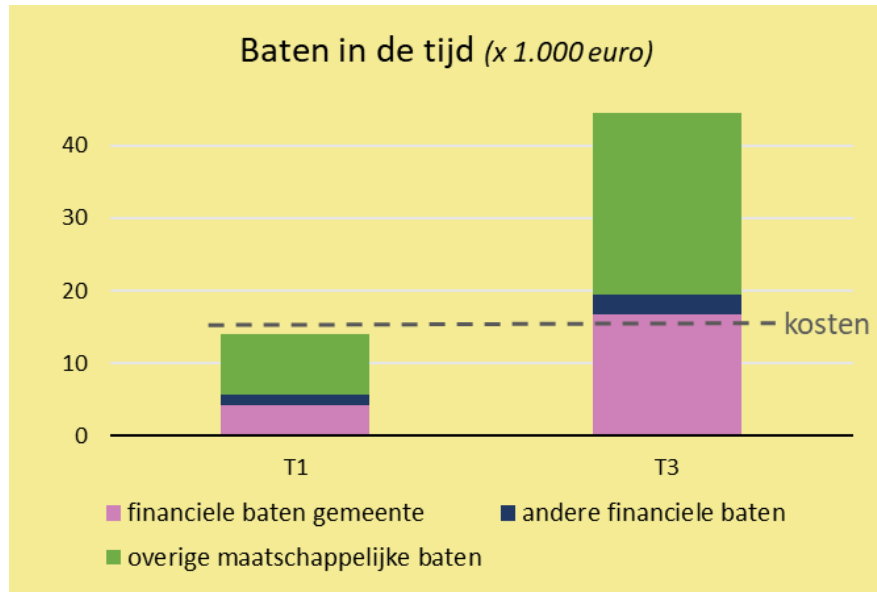

In vergelijking met het korte termijnbeeld (T₁, zie pagina 13) blijven de maatschappelijke baten vanwege het toegenomen welzijn van **jongeren** het grootste (*donkerblauwe kolom links*). Ook profiteren jongeren van een hoger inkomen (*lichtblauwe kolom links*) en dat zorgt voor extra belastingbaten voor de **rijksoverheid** (*donkerblauwe kolom rechts*).

Voor de **gemeente** (*roze kolom rechts*) nemen de maatschappelijke baten met name toe vanwege minder beroep op bijstand, begeleiding en schuldhulp (*lichtblauwe, grijze en groene kolommen links*).

Baten in de sfeer van welzijn blijven er voor het **sociaal netwerk** en **begeleiders** van de jongeren (*lichtgroene kolom rechts*). Daarnaast komen er baten bij voor zorg**verzekeraars** (minder beroep op geestelijke gezondheidszorg) en **overige** belanghebbenden (minder schade voor schuldeisers) (*gele en grijze kolommen rechts*).

Financieel rendeert het Bouwdepot voor de gemeente na circa 3 jaar. Het maatschappelijk rendement is groter en overstijgt al eerder de investering.

Als de maatschappelijke baten voor de gemeente (*roze vlak*) worden afgezet tegen de extra kosten (*stippellijn*) resulteert voor het Bouwdepot-jaar (T1) een financieel rendement in de orde van 0,4. Dit betekent dat 1 geïnvesteerde euro in het eerste jaar al iets minder dan de helft aan materiële baten kan opleveren.

Het brede maatschappelijk rendement is groter: in de orde van 0,9. Hierin zijn ook de (im)materiële baten voor andere stakeholders meegenomen (*blauwe en groene vlakken in linker kolom*). Naast de jongeren zelf betreft dat hun sociale netwerk en hun begeleiders.

Bij doelgroepen met complexe problematiek vraagt het werken aan (duurzaam) maatschappelijk herstel een investering die veelal pas na verloop van tijd kosteneffectief kan worden. Gezien de verwachte baten na afloop van het Bouwdepot-jaar kan het resultaat van het Bouwdepot in kwalitatieve zin en duurzaamheid positiever uitvallen. Een inschatting voor de eerste 2 jaar (T3; *rechterkolom*) bevestigt dit.

Deze indicatieve opstelling laat zien dat de gemeente de investering in het Bouwdepot (*stippellijn*) na ongeveer 3 jaar (*roze vlak in rechterkolom*) kan terugverdienen.